

Váš pes by se měl nechat odložit na dálku. Je to velmi důležitá věc pro každého majitele.

Správná výchova psů HNED OD POČÁTKU 12. díl

Jsem hrdá na naše čtenáře. Jako reakci na poslední díl našeho seriálu od nich totiž přišlo mnoho čtenářských dopisů. Byla velká radost je číst, protože bych si předtím ani netroufla doufat, že tolik čtenářů se pokusí uplatnit naše podněty v praxi. A to nejhezčí ze všeho: většina z vás dokázala již za několik málo dní dosáhnout za pomoci navrhovaných cvičení u svého psa prvních úspěchů – hezký výkon.

Proto jsem i nyní, když půjde o poslušnost na dálku, optimistou. Je to velmi důležitá věc nejen pro majitele psů s výrazným loveckým instinktem, ale také pro cyklisty, běžce pro zdraví, inlinové bruslaře, jezdce na koních a vlastně pro každého majitele, který nechce svého čtyřnohého přítele vodit naším krásným širým světem stále jen na vodítka.

Říkáte, že na vodítka vám jde všechno skvěle, zato bez něho vůbec nic? Nebojte se, neznamená to, že by procházky měly

až do konce života probíhat vždy jen „na provázku“. Váš pes se jen musí naučit poslouchat také na dálku. Je celkem jedno, zda majitel sedí nahoře v koňském sedle, nebo šlape vedle psa na kole, případně jde pěšky. To všechno lze natrénovat. V ideálním případě s pomocníkem, v nejhorším ale i samostatně.

Odted'ka jinak...

Vlastně jste měli naplánovanou pokojnou procházku se psem. Ten má ovšem v úmyslu něco úplně jiného. Jakmile ho

uvolníte z vodítka, rázem se osamostatní a mizí v nedohlednu.

Toto chování v sobě skrývá hned několik problémů, zvláště pokud se nacházíte v blízkosti lesa. Tam je volné pobíhání psů bez vodítka ze zákona zakázáno. Majitelé, než se začnou vydávat se svými psy na výlety a vycházky do lesa, by se nejprve měli podrobně informovat na zastupitelstvu nebo lesní správě svého města, aby zjistili, jaká aktuální omezení pro pohyb v lese platí, a podle toho se chovat. Je nutno psa co nejrychleji dostat zpátky

pod kontrolu. Při tom vyjde najevo, zda před procházkou dostatečně cvičili. Poslouchá váš pes i na dálku, nebo vás prostě ignoruje?

Pomalou zvyšujte podněty

Nejspíš jste řádně trénovali. Zřetelný povel pronesený pevným hlasem stačí k tomu, abyste psa přivolali zpátky. Přesto nejste úplně spokojeni. Ideální by bylo, kdyby pes od vás předtím vůbec neutekl. Ale tohoto cíle lze dosáhnout jen opakovaným cvičením.

Poslušnost na dálku byste zpočátku měli nacvičovat v prostředí bez rušivých vlivů. Tam se budete moci vy i váš pes dokonale soustředit na sebe navzájem. Když se podaří dosáhnout cíle cvičení, postupně přidávejte rušivé podněty. V této fázi by měl trénink probíhat na bezpečném místě. Rozhodně ne v blízkosti rušné silnice, železničního přechodu nebo jiných rizikových faktorů. Podle toho, jak úspěšně trénink probíhá, rušivé podněty postupně zvyšujte. Může se jednat o jiného psa,

k tomu, aby se soustředil na jiné věci. Přitom je však uvolněnost jedním z hlavních klíčů k úspěchu. Kdo by hned na první procházce bez vodítka od svého zvířete očekával perfektní spolupráci, je i sebe by vystavoval příliš velkému tlaku. Čas od času je také možno se zastavit a nechat psa usednout. Pak se jde dál. Pokud se pes od svého vůdce příliš vzdálí, je zvukovým znamením vyzván, aby se vrátil. Když se to nepodaří, jsou nezbytné další tréninkové lekce v bezpečném prostředí.

Pozitivní impulsy

Poslušnost na dálku lze nacvičovat i na cvičišti. váš pes by se měl naučit čekat na určitém místě, zatímco vy se zaobíráte jinými věcmi. To je dobrá příprava pro pozdější vyjížďky a vycházky v přírodě. K poslušnosti na dálku totiž nepatří jen to, že pes přijde, když ho jeho pán zavolá, ale také to, že pokud bude potřeba, budete od něj moci odejít nebo ho zarazit na určitou vzdálenost. V nebezpečných situacích může být právě tohle velmi důležité.

V této fázi tréninku je pes ještě na vodítku. Bez vodítka by se možná hned rozeběhl ke svému majiteli, ale to se již po několika tréninkových lekcích změní. váš pes se bude pozitivním posilováním učit, že se vyplatí čekat. Dejte zřetelné znamení rukou a zřetelně řekněte „Zůstaň!“ Pokud váš pes zůstane v klidu na místě, dostane za to pamlsk. Ovšem když neuspěje, není důvod ho trestat. Pracujeme výhradně s pozitivním posilováním. Nežádoucí chování prostě ignorujeme, v žádném případě netrestáme.

Cviky pro jezdce

Poslušnost na dálku by měli nacvičovat i jezdci, kteří by svého psa chtěli brát s sebou na vyjížďky. V našem případě se jezdec a pes chystají na první společnou vyjížďku. Trénink probíhá na oploceném

Nejprve nacvičujte na malou vzdálenost. Postupně rozestup mezi sebou a psem zvyšujte.

pozemku, na němž se kůň i pes mohou pohybovat, aniž by na ně působily nepředvídané vedlejší vlivy. Také jezdec se na přehledném pozemku může optimálně koncentrovat na obě svá zvířata. Ve volné přírodě může vždy dojít k náhlým neočekávaným momentům, a to by bylo pro dosud nesecvičený tým vysloveně nevýhodné.

Pes se má naučit způsobně běžet vedle koně. Není na vodítku. Orientuje se podle zvukových a optických znamení jezdce. Pokud se pes běžící vedle koně chová příliš neklidně, doporučujeme dopřát mu trochu pohybu ještě před samotným tréninkem. Malá procházka nebo zadovádění pomohou odbourat přebytečnou energii. To pozdější práci s koněm a se psem výrazně usnadní.

Zneklidňující situace

Se psem a koněm byste se rozhodně neměli vydávat do terénu dřív, než si budete skutečně jisti, že nad svým psem máte kontrolu. Možná si někdy zkuste společný trénink s nějakým jiným, perfektně vycvičeným psem, pomůže vám to vidět své chyby. Je to dobrý předpoklad k tomu, abyste pochopili, o co při zvukových a optických signálech jde. V této fázi často vyjde najevo další problém: jezdec mívá problém s tím, aby svého koně klidně provedl kolem nějaké překážky. V takovém případě musí nejprve nalézt společnou řeč kůň a jezdec, získat vzájemnou důvěru a nuceně zvládnout zneklidňující situaci. Teprve pak se člověk může pokusit mít vliv zároveň na koně i na psa.

V blízkosti hodně frekventovaných ulic bychom psy měli vodit zásadně na vodítku

který bude procházet kolem, nebo o běžce, cyklistu apod. Cíl je jasně definovaný: pes se má soustředit na svého vůdce a ne se nekontrolovaně oddávat vlastním zájmům. To je základní předpoklad nerušené zábavy a pohody ve volném čase.

Odolat pokušení

Venku se pes setkává se spoustou pokušení, která ho mohou rozptylovat. Nyní vyjde najevo, jak reaguje na naučené zvukové a optické signály. Možná bude nezvyklá situace obtížná i pro majitele psa. Nejprve se pes a člověk musí navzájem přizpůsobit. První společná vycházka bez vodítka by měla proběhnout v umírněném tempu. To platí zvláště pro cyklisty, rekreační běžce, jezdce na koních nebo ty, kteří jezdí na kolečkových bruslích. Při tom je důležité pohybovat se cílevědomě dopředu a udávat psu směr. Loudání by mu jen zbytečně ztěžovalo nalezení správné pozice a povzbuzovalo by ho

Ve městech většinou platí povinnost vodit psy na vodítku. Měli bychom na to myslet i v případě, že náš pes bezpečně poslouchá i na dálku.

Dobrá výchovná metoda – co to je?

Než s koněm a se psem vyrazíte do lesa, předem se informujte o zákonech, které tam platí

Trénink s překážkami a neznámými podněty upevňuje důvěru mezi člověkem a zvířetem. Kromě toho se zřetelně ukáže, jak daleko sahá vliv jezdce na jeho několik metrů vzdáleného psa. Kdo takové úkoly suverénně zvládne, ten může mnohem klidněji čelit i mimořádným situacím.

Přijít na zavolání

Zpátky k obecnější situaci: ráda bych vysvětlila, jak se buduje kontakt ke psu na dálku. Navažte se svým psem, jenž byl předtím odložen, zrakový kontakt. Zavolejte na něj přátelským hlasem „Pojď!“ Pokud za této situace nedojde ze strany psa k žádné reakci, protože ho třeba zrovna zaujalo něco jiného, měli byste se v následujících dnech soustředit na nácvik přivolání. Při něm pes dostane za odměnu pamlskek vždy, když přijde na zavolání. Pokud k tomu nedojde, nebude se konat ani pozitivní posilování.

Vyšlo to? Váš pes se zvedne a ochotně vás následuje, ačkoliv na něj působí mnoho rušivých podnětů a klidně by se mohl sebrat a utéci? Super. Zase o důvod víc, proč na něj můžete být hrdí. Váš pes se rozhodl akceptovat vaše zvukové povely, ačkoliv už s ním nebudete mít přímý zrakový kontakt. Více se soustředte na jiné věci, ale koutkem oka psa stále nenápadně pozorujte. Pokud se zastaví nebo se rozeběhne jiným směrem, měli byste to pokud možno okamžitě korigovat. I to se děje na principu pozitivního posilování: pokud pes poslechne, je odměněn. Budou-li se mu zdát jiné věci zajímavější, vrátíme se v tréninku o krok zpátky.

Tipy pro cyklisty

Pokud doposud fungovalo všechno dobře, mohou si cyklisté i bruslaři dovolit už i rychlejší tempo. Při té příležitosti si můžete vyzkoušet, zda se váš pes bude chovat stejně dobře jako v kroku. Se zvyšující se rychlostí se zhoršuje situace pro netrénovanou dvojici. Nezřídká se u psů

v takových chvílích projeví netušená živost, začnou vyskakovat do výšky a rozčileně štěkat. U některých se objeví honácký pud a předběhnou kolo. To je velmi nebezpečná situace, jíž je nutno se vyhnout pečlivým preventivním tréninkem. Jakmile se objeví problematické chování, okamžitě zastavte. Pro psa to znamená, že veselá hra je u konce. V této fázi může mít smysl vzít si k ruce pomocníka, jenž psa bude ještě navíc kontrolovat.

Praktické tipy

Abyste čas od času posílili poslušnost svého psa, můžete jednoduchým způsobem trénovat poslušnost na dálku. Nejprve se od psa na malý kousek vzdálíte a půjdete při tom pozadu. To má hned několik důvodů: jednak při chůzi pozpátku budete moci svého psa lépe pozorovat. Kdybyste se prostě otočili a šli pryč, byl by vystaven velkému pokušení prostě se za vámi rozběhnout. A protože vy byste to ihned nemohli vidět, neboť byste měli odvrácený obličej, nemohli byste hned reagovat na nežádoucí chování.

Vzdálenost mezi psem a trenérem postupně prodlužujte. Nejprve se vzdalte od psa jen na jeden metr. Udržujte s ním při tom zrakový kontakt a ruce držte v klidu před tělem. Nekontrolované pohyby rukama by mu omylem mohly dát špatný signál. Pokud pes zůstane na místě, vraťte se k němu zpátky a odměňte ho pamlskem. Když se však zvedne, netreštějte ho.

Vraťte se k němu, znovu mu dejte povel, bez pamlsku znovu odstupe na vzdálenost přibližně jednoho metru. Pozitivní posilování ve formě pamlsku bude následovat jen v případě, že pes se bude chovat požadovaným způsobem.

Když pes zůstane v klidu, prodlužujte vzdálenost. Stále se pohybujte pozpátku, přičemž je důležité, abyste šli pomalu a vyzařovali klid. Kontrolujte také svůj dech. Měl by být hluboký a stejnoměrný. Souběžně můžete dát optické znamení tím, že natáhnete ruku, která psu bude signalizovat, že má zůstat na místě.

Poslušnost na dálku může být užitečná v mnoha situacích

Následovat bude zasloužený pamlskek. V příštím dílu našeho seriálu bych vás chtěla seznámit se svými zkušenostmi s „Calming signals“. Norka Turid Rugaasová, dlouholetá výzkumnice, vyvinula systém komunikace, jenž pomáhá majitelům psů více porozumět svému psu. Podle mého názoru moc dobrá věc!

Isabella Henzeková

Při nácviu poslušnosti pracujeme výhradně s pozitivními impulsy – v tomto případě s pamlskem